ב"ה
גליון 8 – ו'מ ב"א' תשפ"ו
כ"ה מרחשוון תשפ"ו

בין "חילונים" לגויים

הקדמה

עסקנו בגליונות האחרונים במעמד הנכרים במדינה היהודית הראויה, זו הנמצאת כרגע "בדרך", אבל ללא ספק קרובה שעתה לבוא ולהופיע בדרכי שלום ואמת לכשנרצה בה באמת ובתמים. נסינו לדבר "בלשון בני אדם" ולהַפנות את דברינו אל הנכרים הקרובים, האמורים (בחלקם) להסתפח-בעצמם כתושבים ("גרי תושב") למדינה היהודית, ולכל העמים הרחוקים הצופים בנו מבחוץ, ולהסביר בטוב-טעם את חוק התורה שלנו בענין הזה, את צידוקו הפנימי, ואת ההגיון המעשי שבו. כל זאת בהנחה סבירה-למדי שיכולים הדברים להתיישב על לב כל בר-דעת ישַר-דרך, שאינו נגוע בשנאה עמלקית, שנאה "לשמה".
כעת הגיעה השעה לִפנות אל עצמנו – אל ה"חילונים" שבתוכנו. הללו המגדירים עצמם בתור שכאלו, והללו – אולי רבים יותר – שמסתתרת בקרבם-פנימה, במודע ובלא מודע, חילוניות לא מזוהה בשם, אך לא פחות תקיפה. מאחר שמשא האחריות על המדינה היהודית ועל שליחותה הייחודית לָעולם עתיד להיות מוטל על כתף כולנו, לא פלא שאנו נוטים לברוח ולהתנער ממנו. ונדרשת שפה פנימית יותר בכדי לעורר להחלץ אליו בשמחה-של-מצוה.

המבדיל

יהודי שומר מצוות פותח את ששת ימי המעשה, במוצאי שבת, ליל ראשון לבריאת העולם בה פותחת התורה, בברכת "הבדלה" על היין, בה מכריזים ואומרים: **ברוך המבדיל בין קדש לחול, בין אור לחשך, בין ישראל לעמים, בין יום השביעי לששת ימי המעשה**. האם הכוונה בכך לשלול את החול, ובמקביל את החשך ואת העמים, ובעצם את הבריאה עצמה? והרי אנו שותים "לחיים" לקראת ימי החול הנכנסים, ומשתתפים בשמחת הבורא שיצא מ"שבתיותו", מקדושתו הנבדלת, בכדי לברוא עולם-עלום-מן-הקדושה, ושמח במעשיו ככתוב! משמע שדווקא הפעילות בחול, בחשך, ובעמים היא תכלית הכוונה של הקדש, האור, ישראל והשבת! ולא שבורחים חלילה מכל אלו האחרונים ונוטשים אותם, אלא באים להנכיח אותם בתוך היפוכם ולזווג אותם בעונג מופלא; ההבדלה באה בכדי לנעוץ את התכלית בנקודת המוצא שלה, השבתית; בכדי שלא לטבוע בטבע החול הטובעני; בכדי שלא לשכוח ולהינתק ממשימת החיבור המופלא הזה, ולהגביר ולקדם את הסיכוי להתגלותו.

[וכך, עם ברכת ההבדלה, מברכים אנו על האור הנוצר מתוך ובתוך החשך ביום הראשון לבריאה – "יוצר אור" לאחר "בורא חשך" (וכנודע ש"עולם הבריאה" קדם ל"עולם היצירה"). ונוסח הברכה "בורא מאורי **האש**", רומז לכל הציביליזציה האנושית שהחלה באש שנמצאה לאדם הראשון המגורש מגן העדן ומוצא עצמו (במוצאי שבת) שרוי בחשך, עד ש"ניתנה בלבו חכמה מעין דוגמא של מעלה" (בהשראת האור האלקי הראשוני שנברא בשעה זו עצמה), להפיק ניצוץ מאבן הצור, כתאור חכמים].

חילוניות חיובית ושלילית

החילוניות-כשלעצמה אינה אם-כן מושג שלילי, ואדרבה – היא "שדה הפעולה" העיקרי של הבריאה האלקית. חילוניות שלילית היא זו ש"הצליחה" להתנתק ולהעקר מנקודת המוצא השבתית-הקדושה ולטשטש אותה (וכך לשכוח את עצם חוויית הבריאה המחודשת) בערפילי המליארדים הקדומים. זה מה שקורה בדרך כלל בעולם הנכרי, וכתוצאה מכך – סתמיות פסימית נטולת מטרה. אבל ישראל הקוראים בשם הוי"ה המהווה-כל וקרואים בשמו, בעצם הווייתם נטועים וממוקמים בנקודת הראשית, ולעולם לא יצליחו להינתק ממנה, כי היא חייהם ואורך ימיהם וטעם קיומם, ולשם-כך ומכח-כך שרדו את יהודיותם במחשכי הגלות, והיא שעמדה לאבותינו ולנו.

[ומשום כך דווקא היהודים פניהם אל מרחבי עולם החול, ונתפסים (בעיני הגויים ובעיני עצמם) כמנתצי אֱלים ופולחנים ו"דתות" ותבניות-מגבילות שעשו להם הגויים בדמותם-כצלמם, לטובת א-ל אחד מופשט שאין לו צלם ודמות, ומן-הסתם נתפס אברהם אבינו הראשון (כמו-גם גדעון-השופט) בשעתו כ"חילוני". עצם המושג "דת" במשמעו המודרני, ה"דתי", אינו קיים במקורותינו, וכפי שמלמדים רבותינו, "בכל דרכיך (=דרכי החולין) דעהו" היא "פרשה קטנה שכל גופי תורה תלויים בה" – מה שניתן להמחיש בעיקר בארץ ישראל].

על אחת כמה וכמה כשמדובר ביהודי ארץ-מדינת ישראל, הנקראים בשם ישראל ברצונם ושלא ברצונם ו"עטופים" לגמרי, ובכל רגע, בזהות היהודית העצמית-הגזעית הזו, ומודעים היטב לכך שמכוחה ולשמה באו הנה אבותיהם והקימו את "מדינת היהודים" הנקראת בשם ישראל. להוציא מתי-מעט שנער יספרם, כל יהודי הארץ מודים-מכירים ביהודיותם ואף מודים עליה ונושאים את שמה לא-בלי-הנאה ואפילו בגאוה (ורובם ככולם אף מוצאים-עצמם מבטאים אותה בדרכים שונות, גם-אם ללא חווייה "דתית" כלשהי), ומתקוממים באמת ובתמים כנגד מי שמעיז להטיל ספק ב(חוויית)יהודיותם. [וזהו פחות-או-יותר גם המצב בקרב רוב יהודי העולם כל-עוד לא נטמעו לגמרי].

עיקר היהדות

ואכן אמת ויציב ונכון וקיים ונאמן עלינו הדבר הזה כי **עיקר היהדות בקריאת שם ישראל**, כדברי רבנו צדוק הכהן הגדול מאחיו (צדקת הצדיק נד) שנעתיק מהם בקיצור: "...גם אם אין לו אלא זאת ש"בשם ישראל יכנה" (ישעיה מד) די בכך, ומצינו "גר שנתגייר לבין האומות" שאינו יודע דבר ביהדות, ואף לא אודות שבת ועבודה זרה, ובמה הוא גר? אלא בקריאת שם ישראל! ולכן גם "ייהרג ולא יעבור" על המרת דת גם אם יהא זהיר (בתור מומר) מעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים, אבל המרת שם ישראל בלבד שקולה ככל התורה כולה. ולכן גם אצל ההמון נחשב "פסול משפחה" כשיש בה מומר, ולא כאשר יש בה רשע העובר על התורה כולה כל זמן שלא המיר. ודורות ראשונים (בבית ראשון) היו עובדי עבודה זרה, ומכל מקום את שם ישראל לא המירו, ועל כך נאמר (בהושע ד) "חַבוּר עצבים אפרים – הנח לו", שהם בחיבור אומה אחת ולא נתפרדו להתחבר עם הגויים ולהיות מכללם".

כמדומה שזו היא דרך האמת הנאותה והפשוטה "לספח" אל קדש ישראל את כל החילונים הגמורים, רחוקים ככל שיהיו ממצוות הדת, והיא-היא דרך רבינו הבעש"ט ש"גילה" וטיפח וסיפח לקדושה את יקרת נפשם של היהודים הפשוטים והעלה אותם על נס, ואף לימד כי "יהודי פשוט (וריקן מלבושים נאים של תורה ומצוה) הוא ביטוי ל"פשיטות העצמות" (האלקית), ודרש בתוקף מתלמידיו הגדולים ללמוד בחינה זו מפשוטי העם, להתפעם ממנה ולסגלה לעצמם.

* * *

מי שעוקב – ולו בצורה שטחית ולפרקים – אחרי 200 גליונות "מי בא" שנשלחו בשנים האחרונות, יודע כי עיקר קריאתנו מבוססת על **פרשת המלך** שבה מצויה לדעתנו הנוסחה למהלך הנאות ממדינה "ככל הגויים" למדינה יהודית ראויה-לשמה שתיכון לעד ותהווה גאולה שלימה. הצעד הראשון לכך לאור הפרשה הוא **מקרב אחיך תשים עליך מלך – לא תוכל לתת עליך איש נכרי אשר לא אחיך הוא!** – משמע **הבדלה ברורה ועקרונית בין ישראל לעמים גם בטרם** (והרבה לפני) **קבלת עול מצוות**, עליה נסובה האמירה האחרונה בפרשה, שתהא התורה על לב המלך (=המדינה) ולא יסור ממנה ימין ושמאל. נסינו לתאר בקוצר ידינו – אך בלשון בני אדם – את פניה ואת הגיונה של ההבדלה הזו, בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ואת טובה-הגנוז-בתוכה לנו ולנכרים עצמם. רוצים אנו להאמין באמת ובתמים, שדווקא אחינו החילונים שיהודיותם מבוססת בעיקרה על העצם-הגזע היהודי השלדי, הם-המה האמורים ויכולים וחייבים להבין ולקבל **לפני כל השאר** את ההבדלה הקריטית הזו, ובהמשך להנחיל אותה לכל האחרים שיהדותם מבוססת בעיקר על לבושי התורה והמצוה, האורחות והמנהגים המסורים בידם, ומחמתם נוטים הם לעתים לשכוח את "עיקר היהדות" ועצמיותה הגזעית, שהיא בקריאת שם ישראל.